

N. Sørensen: Det første Spørgsmaal, man maa gjøre sig klart, er dette: hvad vil man opnaae ved en friere Communalforfatning end den Forfatning vi have? Besvarer jeg nu dette Spørgsmaal med Hensyn til de praktiske Forhold, de communale Forhold, saaledes som de ere hos os, da er det jo et almindeligt Duffe, at den Communalbestyrelse, som vi have, maatte erholde større Frihed end den hidtil har havt til at udføre Beslutninger, at der ikke først skulde indhentes Resolutioner og indgives Forspørgsler om hvilken som helst Ting, der i Kommunen skal udføres, ja selv, som det hviærverdige Medlem har anmærket, om et Par Træsko og et Par Skjapper Korn, men at den communale Myndighed maatte være saaledes, at den kunde udøves, naar Lovens Hensigt opnaaedes, uden at Statsmyndigheden blander sig ind i Udførelsens Enkeltgheder. — Her mener jeg, at Grændsen er mellem Statens Myndighed og den communale Myndighed. Naar Statsmyndigheden foreskriver eller opgiver, hvad der skal opnaaes ved Communalloven, dens Hensigt, Gjæringer, som skal udøves ved den, saa maa det være overladt Communeovrighedernes Virksomhed, at opfylde og underkaste sig Statens Tilsyn, om det er eller vorder opfyldt; men ved hvilke Mænd denne Udførelse skeer, og ved hvilke Midler, det maa være overladt til Communerne selv, thi uden dette mener jeg, at der slet ingen Communefrihed bliver, men det bliver Statsmagt istedetfor Communemagt altsammen. De sædvanlige communale Anliggender ere, som vi vide, Fattigvæsenet, Skolevæsenet og Veivæsenet, og vi kunne føie flere Ting til, saasom Forligelsesvæsenet, der alt er bemærket af en æret Taler, og saaledes mener jeg, at flere andre Sager bør overlades til Communerne Omraade. Skulle vi altsaa faae en fri Communalforfatning, saa mener jeg rigtig nok, at Lovudkastet, som i denne Henseende her er forelagt, ikke noksom betegner, hvori den Frihed, som jeg har omtalt, skulde bestaae, og hvilke Gjenstande der egentlig ere de communale, og hvor Grændsen skulde findes mellem Statsgjenstandene og de communale Gjenstande. Men fordi jeg for mit Vedkommende finder, at der i dette Udcast findes ikke saa Paragraffer, som have Form, men ikke

hvad jeg kalder Indhold, saa følger deraf ingenlunde, at Forslaget bør forkastes, eller at vi ikke skulde forhandle det videre; jeg mener ivertimod, at hvad Tomhed vi deri finde, og hvilke Mangler Udcastet lider af, dem maa Enhver især søge at finde Midler til at afhjælpe. Enhver af os, som har Erfaring og Indsigt i de communale Forhold, maa søge at komme til Hjælp med Forslag, for at Communalfriheden kan blive bygget, ikke paa en Communalforfatning i Luften, men bygget som en fri Udvikling af de communale Forhold, som vi have. Med dette Moment for Die vil jeg ønske, at alle de Talere, som allerede have gjort Bemærkninger mod Udcastet, ville sætte sig det Maal: ikke at undertrykke Lovudkastet, at dets Behandling ikke skulde gaae videre, men, at de ville søge ved deres Indsigt og Erfaring at komme Udcastet til Hjælp saaledes, at en ny Communallov, saa god som Omstændighederne tillade det, kan komme ud deraf. Det er dertil Landet trænger, det er dertil vi, som Folkets Representanter, have Grinde her, at komme med Forslag og virke ved deres Behandling hvad vi formaae.

Sfcherning: Det, som bevæger mig til at tage Ordet, er de Udtalelser, som ere fremkomne fra den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Mourad), saavel om den Deel af dette Forslag, der angaaer Inddelingen i Provindsler, som især hans Udtalelser om, at det skulde være farligt for det monarkiske Princip. En senere Rigsdagsmand, som det gjør mig ondt ikke er her tilstede, søgte ind paa den samme Vej og gjorde et Skridt, troer jeg, mod det monarkiske Princip, ved at spørge lidt med Kongemagten (Hør!), han gjorde et stort Skridt derved, at han kaldte en endogaarviis valgt Mand Konge (Stemmer: Underkonge) — ja, Underkonge, men Kongenavnet belagde han ham med, og nu vil jeg spørge den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds, hvad han for Dieblirket betragter som det væsentligste Kjendetegn paa, at det monarkiske Princip findes i Danmark, om det ikke skulde være Arveligheden, og om den Deel, som Saamange betragte som det væsentligste Kjendetegn paa det monarkiske Princip, den absolute, personlige Myndighed, ikke ved